

SZERKESZTŐ
Éjjeli telefon
KIADÓHIVATAL
Str. Ba
H. OFIZIETESI
Egész év
Félévre
Negyedévre
Egy óra

X évfolyam 43. szám
1929 Március 29 Péntek
5689 év II. Adár 17

Dr. Ramaseter 2. II. e. 8.
Diszter 2. II. e. 8.
618

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetésüket a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Gola No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Baldwin redivivus?

Bármilyen nagy érdeklődés is előzi meg a májusi angol választások eredményét, a most folyó választási kampány nem bírja felkelteni a tömegek kíváncsiságát. Churchill hiába tart időről-időre fulmináns beszédeket a szocializmus ellen és Baldwin is hiába utazik szerte az országban, hogy az emberek jöjjenek eszébe. Pártjuk nem bírja a választási harc egere felfesteni a mindenkinek szemébe ugró nagy Jekszavakat. De ugyanez áll az ellenzéki pártokra is, mert Lloyd George hiába igéri a munkanélküliek százezreinek, hogy utajomra jutása esetén mindenkinek lesz munkája — az emberek a vállukat vonják. A választási harc apró darabokra esik szét. A buckinakerek dühösök a totalizátorok és különösen a korosmárosok elégedetlenek, akiket az alkoholtiltalom valóban tönkretesz. Általános az elégedetlenség Hicks belügyminiszterrel szemben, aki egy legutóbbi szorongatásán beszédében röviden és világosan kijelentette, hogy emult az az idő, amikor mindenki azt tehette, amit akart. A miniszternek ez az első lépése megelégedtetni a tömegek előtt a faszizmus eddig sem nagyon takargatott lobogóját. És mint a derült égből a villám csapott le, a benzínárak váratlan emelése, ami tudvalevőleg az angol-amerikai petrol-leunikereskedemnek az orosz érdeklődéseivel való összehasznosítását jelentette. A benzín megdrágult és a felelősséget mindenkinek a kormányra hárítja. Az emelés két és fél penny, ami elég ahhoz, hogy az összes autótulajdonosokat a kormány ellen ingerelje. Ez egyenlő csaknem az egész lakossággal, mert Angliában éppen úgy mindenkinek autója van, mint Amerikában.

Az ellenzéknek nagy szerencséje van. Minden, ami az utolsó hónapokban történt, a majnára hajtotta a vizet. Nem, mint ahogy az ellenzék ügyesen taktikázott volna hanem csupán azért, mert a kormány volt ügyetlen. A kormány helyzetét az is megrögzíti, hogy maguk a konzervatívok is ellenzéki hurokat pengenek. Rothermere és Beaverbrook sajtóírók ugyanis, ha ellene is vannak a szocializmusnak, mégis úgy gondolják, itt az ideje, hogy egyet fordítsanak a kormánykeréken és alkalmazkodjanak valamennyire az idő tempójához. Baldwin kényelmes lassúsága szerintük az 1929-es Anglia számára nagy csapás. Lloyd George és a konzervatívok keveredése ellenben felfrissítheti a szigetország vérkeringését. Az angol nép maga is érzi, hogy meg kell kurglizni a motort. És általában a nézet, hogy ha friss szél fúj a Downing-stetten, ez új iramra dagasztja az egész világ vitorláját.

Vajon azt jelenti-e mindez, hogy Macdonald vagy egy koalíciós kormány áll-e a kapuk előtt? Akik ebben bizakodnak, azok jól teszik, ha nem hagyják figyelmen kívül azoknak hatalmas csapatát, akik semmitől sem félnek annyira, mint a gazdasági kísérletezésektől. Most, amikor az ipari válság elérte a mélypontját az angolok nem akarnak egyebet, mint, — gyorsan bár — de a lehető leggyorsabban és legzökkenésmentesebben irányítani előrehaladni. A nacionalizáló

osztalok soha sem voltak, de ma a legkevésbé népszerűek Angliában. Az angol választó bizalmatlan Lloyd George-val, de bizalmatlan Macdonaldal szemben is. Baldwinról azonban — ha megmarad miniszterelnöknek — mindenki

tudja, hogy milyen utakon kormányoz. A konzervatívok szintén jól tudják, hogy egy újonnan megválasztott Baldwin-kormány tulajdonképpen a régi államkarosszéria volna új motornal. Nincsen tehát kizárva, hogy egy harmadik Bald-

win kabinetet hoznak a májusi választások. Csak vigyáznok kell a torknak, hogy a választási kampány ideje alatt ne kövessenek el ballépéseket. Mert a kés a torkukon van. Egyetlen hibás mozdulat — és elvérezhetnek.

Temesvár, Nagyvárad és Kolozsvár fogja közvetíteni a magyarországi telefonbeszélgetéseket

Muszonötmillió dollárral teljesen modernizálni fogják a postai intézményeket

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Új Kelet tudósítójától.) Stan Vidrghin, a posta új vezérigazgatója elkészítette a posta távirtda és telefon új beruházási programját, amely teljesen modern alapokra fogja fektetni a postai intézményt. A beruházási program kerestülvételéhez 20 millió dollár volna szükséges. Több külföldi vállalatot érkezett is már ajánlat, amelyek közül egy svéd csoport látszik a legmegfelelőbbnek, mert 25 évi amortizációra szól. Az ajánlatok és maga a beruházási program azonban egyelőre túlhaladják az ország teljesítőképességét és így valószínűnek látszik, hogy

egyezőre a programnak csak egy része kerül megvalósításra.

A telefonszolgálat radikális megújításának kérdésével kapcsolatban most újabb érdekes részleteket közölhetünk arról a megegyezésről, amely Románia és Magyarország között jött létre a közvetlen telefonforgalom helyreállításáról.

Mint megtört.
az új vonalat április elsején, hétfőn adják át a magánforgalomnak,

a Temesvár-Budapest, Kolozsvár-Budapest és Nagyvárad-Budapest között már létező közvetlen vonal bekapcsolásával. Temesvár fogja közvetíteni a beszélgetéseket Bukarest, Arad, Lugos, Déva, Craiova és Budapest között, Nagyváradról fogják kapcsolni Szatmárt, Nagykeresztúr, Máramarossziget, Nagybányát és Zilahot, míg Kolozsvár közvetítésével Brassó, Fogaras, Nagyszeben, Gyulafehérvár, Segesvár, Szekelyudvarhely, Marosvásárhely és Dés fog Budapesttel beszélni.

Sürgősség szerint háromféle beszélgetés lesz. A rendszeres beszélgetés Bukarest és Budapest között 3 perces egysegként 4.20 aranyfrankba fog kerülni, amelyből 1.8 frank Magyarországra, 2.4 frank pedig Románának jut. Temesvárról, Lugosról, Déváról és Aradról

Budapestre 3.60 aranyfrank, Temesvár és B-Csaba között 3.20 frank, Craiova és Budapest között 4.20 frank lesz egy rendszeres 3 perces beszélgetés díja. Egy aranyfrank 35 lej

Lesznek sürgős beszélgetések, amelyek háromszoros díjat, míg a soron kívüli, úgynevezett villámbeszélgetések tízszeres díja fizetnek.

Este 7 órától reggel 8 óráig kedvezményes beszélgetéseket lehet folytatni és minden 3 perces beszélgetés, az illető rendszeres díjuk csak háromötödébe fog kerülni.

Tegnap délelőtt Costacea mérnök a bukaresti postáról kipróbálta a vonalat és kétórán belül Budapesttel beszélt.

A román-magyar közvetlen telefonforgalom hivatalos megnyitása szombaton lesz, amikor Vidrghin vezérigazgató dr. Szalayval, a magyar posta vezérigazgatójával fog beszélni.

A Zeppelin visszaérkezett Friedrichshafenbe

Bukarestet elkerülte a léghajó

Berlin, március 28. A Wolff távirati iroda friedrichshafeni tudósítója közli, hogy a graf Zeppelin tegnap délután 3 óra 46 perckor átrepült Ragusa felett. Spalató városa felett a léghajó 4 postaszakot dobott le, amelyek rendeltetési helye jugoszláv területre szőtt.

Belgrádi jelentés közli, hogy Spalató területén ledobott postaszakok egyike egy háztetőre esett és azt átütötte. A város lakossága körében némi izgalom volt észlelhető, mert egyesek azt a hírt terjesztették, hogy a postaszakban fel nem robbant bomba volt. A kedélyek később megnyugodtak.

Friedrichshafeni jelentés szerint a léghajó este 10 órakor már magyar terület felett repült.

Budapesti jelentés közli, hogy a graf Zeppelin este 10 óra 40 perckor Kadar-kut és Nemetlád községek felett repült el. 13 perccel később megjelent Kaposvár felett, ahol alacsonyan repült és mintegy 100 méteres magasságból fényzóróival végigpásztázta a várost. 11 óra után a léghajó átrepült a Balaton felett és éjjel 2 órakor az osztrák főváros fölé érkezett. Bécsben a késői órák ellenére óriási tömegek voltak a uccákon.

Friedrichshafenből jelentik, hogy a graf Zeppelin reggel 5 órakor átrepült Linz, 8 óra 25 perckor München felől jött Augsburg felett.

Bécs, március 28. A Zeppelin éjjel három óra előtt repült és az osztrák főváros felett. A léghajó és az osztrák rádióállomás, a Ravag között sürri üzenetváltás folyt, közben rövidebb ideig nemcsak szikratávíró, hanem rádiótelefon útján, de a Zeppelin nem sokat időzhetett Bécs felett s gyorsan továbbrepült. Azok, akik a késő éjjeli órákig

nem akarták várni a léghajó érkezését, reggel csalódással hallották, hogy a Zeppelin az éj folyamán érintette Bécsét.

A Wolff távirati iroda friedrichshafeni tudósítója jelenti, hogy az óriás léghajó kb. 81 óras ut után ma délelőtt 10 óra 17 perckor megérkezett a légi kikötőhöz és simán leszállott.

Bukarest, március 28. A fővárosban nagy csalódást keltett, hogy a Zeppelin, amelyet két nap és két éjjel vártak, végül is elkerülte Bukarestet és más irányban tört vissza Németországba.

Az óriás-léghajó fedélzetén

A „Graf Zeppelin“ tegnap visszatért kiindulási helyére. Az óriás Zeppelin fedélzetén utazott dr. Wolfgang Weisel, a hírneves utazó-újságíró is, aki első benyomásairól az alábbiakban számol be:

... Már bent ülünk a szalonban. Éjjel után egy óra felé jár az idő, de a hajót még mindig mérik, próbálják; nehézségek találják és minden fölösleges vizet kiengednek belőle. Időnkint megszólal a

telefon és tiszteket kérnek az apparátushoz. A szalonban kedélyes, jó hangulat keletkezik, a Zeppelin pompás, új szakkácsa, egy öreg friedrichshafeni polgár, akinek nagy álma, hogy léghajó-szakkács legyen, végre teljesült, virslit és sört szervíroz...

Ferc-perc után mulik, végre hallani lehet a parancsszót: Los! Harmónegyven ember lassan, nyugodtan, egészen magátólértetődően viszi ki a hatalmas hajóalkotmányt a roppant hangár-

ánál
Málnási
SICULIA
gyógyviz
ató!

CÉSEK

ej, vastagabb
írdetés 5 lej
kedvezmény.
endő. Jóligen
portó bélyeg
díja 250 lej.

Wirtnerin Judn
áhrszegunisse
utsch rumé
Sprache mag
nt Posten gar
Adr. Soltzer
Lugoj, Strada
e Barliu 2
erin.

aradon teljes
elfogad urti
egy fut lar
Berger
Oradea, Str.
42, I. 7.

deljen

ra-
lett

ívveget

wald

gyárnál

Vilabaja
lyai-u.) 3.
-47 szám

kerdezo
forvoad.

adab

Budko
vel, a
masabb
ajándék.
e 75.—
tésben
Capitató
könyv
aban.

E

viden
tele-
tuk.

ból. A Zeppelinről jobbra és balra egy-egy nehéz szél siklik a síneken, amelyek háromszáz méternyire vezetnek a hangártól kifelé. Könnyedén mozog a hajó már a föld felett, vastag köteleken. Egyike vagyok azon keveseknek, akik első ízben utazom léghajón és érzem, hogy ez az utólmennyei teljesül s lelkemben. De sose hittem volna, milyen könnyedén mennyi magasztos bizonyossággal emelkedik e za hatalmas légi jármű fel a magas régiókba.

A Bódeni-tó fölött

Kinézek az ablakon, belenéznek az éjszakába és hirtelen nagy ordítóást hallunk: „Hoch! Hoch! Hoch!” Látom konturjait a kendőknek, amiket lobogtatnak, látom a gyermekek árnyékait, akik a Zeppelin után futnak és teli tüdővel kiáltják „Papal! Papal! Jó utat!” Már nem álmodozom, látom az élő munkát, az élő szellemet, embereket látok magunk körül, akik a Bódeni-tó fölött lebegünk. Az éjszaka sötét. A tó is az, is csak ritkán veszünk észre csúszós fényeket, amik felcsillannak a Bódeni-tó hajóiról. Emelkedünk. Léghajónk részt vesz fel a magas Jura-hegység fölé.

Leülök asztalomhoz és irok. Előttöm egy vázában piros és fehér szegfű, amit utólag kaptam a szárazföldön. A motorok berregnek, a szelek énekelnek és hullámszok a drótokon.

A Zeppelin szalójában kisse fáradt, kisse izgatott, de azért boldog társaság van együtt. Legjobban megvan önmagával és művével elégedve a kapitány, dr. Eckener, aki kijön a parancsnoki kabinjából és cserélt tart. Minden jól klappol, senki nem gratulál neki, de mindenképp érzi, hogy büszké lehetnek erre az emberre. Badt miniszteri tanácsos, veszedelmes sakkozó, egyik asztaltól a másikhoz megy, hogy partaereket keressen. Az egyiptomi Abul Fat, újságíró kollégám leül vele játszani.

Bázel elmarad mögöttünk...

Közben egyre vastagabb köd gomolyog a léghajó körül. Régi „légi nyulak”, mint Brandt a levegőben szaglásznak. Azt mondják, a köd nehéz. A hajó egyre emelkedik, mind magasabbra. Bázel már mögöttünk van — mondják — de senki semmit nem lát a svájci határvárosból. A bátrak bevallják, hogy álmosak, a gyávák kijelentik, hogy semmitsem éreznek, semmi idegengesztülést és át fogják az éjszakát virrasztani épugy, mint a kapitány a parancsnoki kajútban.

Szél fútyul körülöttünk. A rádiószót leadja a helyzetjelentéseket, az amerikai kollégák cikkeket írnak apró gépeken, a sakkozók pedig nyugodtan játszanak. Megint jön a szakács és sört szolgál fel. Az elektromos tüzek felgyulnak a kibécek matkóznak.

A Rhone-völgye fölött

Az éjszaka elmulik, az ember hajnali hat órákor már lírai érzéseket táplál magában. Hideg van, Perzsiából magammal hozott vadászköpenyem, amiről Loebe reihestagelnök azt mondja, hogy eskimóbunda, nagy hálára kötelez, mert meleg ad. Mgnézem az órámat. Hat óra tíz perc és a léghajó a Rhone-völgye fölött siklik.

Mielőtt a léghajóra ültem volna, megígérttem, hogy a léghajó összes részleteit leírom: hogyan étkeznek, hogyan isznak, hogyan alusznak... De nem megy sehogy. Már az első öt perc után annyira köznapi a dolog, egészen olyan, mint

amikor az ember felül egy háromezer tonnás görög luxus hajóra, amely Alexandria és Pireusz között közlekedik. Amelyen szalon van, ahol egyáltalán étkeznek is, ahol kajutok vannak. Azaz hogy mégsem! A mi hálókabinkjaink mégis csak szebbek egy másodosztályú hajóéinál. Hasonlítanak a modern vasutak hálófülkéihez, csak éppen, hogy szélesebbek. Van bennük asztal és szék, sok virág és bőrből készült párnák, szóval apró elegáns komfort. A steward reggel hat óra után az álmálánul fagyoskóló vendégek számára hozza a forró kávét.

Délfranciaország zöld földtáblái

A kapitány, aki egész éjszaka le nem zárta szemét, elmondja, milyen nehéz volt az útja, hogy két órát el kellett vesztenie a viennai hegyszoros fölött, épugy beszél, mint egy tengerész, aki exkuzálja magát, hogy hajója lekészte a menetrendszerű gyorsvonatot az egyik kikötőben.

Alattunk lassan vonulnak el a Dél-franciaország zöld földtáblái. Házak, templomok, utak, apró erdők, dombok, folyók és a vasuti sínek. A hideg reggelben egy vasút gördül akárosak egy modern áruház játékoszályában egy játkonvat. Mellettem egy miniszter félig komolyan kérde: mondja csak, az a zöld, amit ott lent látunk kigyózni, valóban víz-e? A léghajó meredeken fel-szökik: egy váza ledől. A víz lecsorog az asztalkendőre és a toward szalvétát

tesz reá.

Délelőtt tíz órákor Marseille fölött lebeg a léghajó. Meg akartam nézni felülről ezt a várost, amit azelőtt sohasem láttam, de frissen látó szemekkel. Mosakodni szerettem volna tehát, azonban a mosókabin egyre el volt foglalva és Marseille egy-kettőre eltűnt. Annyit azonban észrevettem, hogy a városból senki nem köszöntött bennünket.

Megérkezés Itália fölé

Bejöttem ismét a szalonba, ahol már együtt voltak az utasok, kávé, hideg felvágott, gyümölcs, vaj és sajt mellett. A fotografusok munkában voltak, Brandenstein grófné, Zeppelin leánya és lady Drummond Hay szendvicset készítettek. Guérad ur kinéz az ablakon, Badt ur Egyiptom ellen mérközik, kint pedig a tenger ragyogó kékje játszik a napsugarakkal. Tizenkét óra negyven perckor a léghajó Korzika felé repül. Fehér gőzöt látunk magunk alatt, s irányok táncolnak az ezüstösen kék hullámok fölött, Korzika felbukkan, de nemsokára eltűnik a felhőkben. Nyugat felé megyünk. Elba irányába, Korzika és Elba között indulunk Rómába. Délután három óra. Itália fölött vagyunk, vitorlások, pillangók virágszőnyege, a Campagna enyhe tájai fölött vagyunk, kikötők, gőzösök, házak. Mint egy roppant cethal uszik a Graf Zeppelin sötét árnyéka a napsütéses tengerben.

Egész Máramaros megye zsidóságának osztatlan érdeklődése mellett zajlott le a szigeti Joint-bank közgyűlése

Pollák Ferenc javasolja, hogy a bank nyereségét egy zsidó Kulturház felépítésének céljára fordítsák

(Sighet-Máramarossziget, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Idestova négy esztendeje annak, hogy Máramaros megye zsidósága a Joint közreműködésével népbankot létesített. Es ez az aránylag rövid idő elegendő volt ahhoz, hogy ebből a bankból, melynek alaptőkéje a gazdaságilag tökéletesen lezülött máramarosi zsidók garasáiból gyűjtött össze, virágzó intézmény váljék, melynek áldásos működése e nyomoruságos megye legelrejtettebb csücskéiben is éreztetni hatását.

A Máramarosszigeti Joint-bank, az elmúlt négy válságos esztendőben a kis egzisztenciák egész légióját mentette meg a teljes összeomlástól. Így érthető tehát, hogy Máramaros zsidósága a legnagyobb figyelemmel kíséri működésének minden formáját és a március 24-én megtartott közgyűlésen az összes részvényesek, Máramaros minden részéből képviseltették magukat.

Az impozáns közgyűlést Fuchs Ede,

a Joint-bank ügyvezető elnöke nyitotta meg. Beszámolt először a bank múlt évi működéséről, minek utána kéri a közgyűléstől a vezetőség felmentvényének megadását.

A referátum során kiténik, hogy a bank nyeresége az elmúlt üzletévben 417 ezer lej volt.

Fuchs Ede javaslatára a közgyűlés egyszázezer lejt az alaptőke emelésére szavaz meg, míg ugyan egy ilyen összeget kétes követelések részére.

Javasolja, hogy a fennmaradt 217.500 leiből a bank fizessen ki hat százalék részvényosztalékot, ami az alapszabályok értelmében a maximumnak felel meg, míg az így is fennmaradt 97.500 lejt illetőleg javasolja, hogy osszák szét azt az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjai között proporcionális arányban.

Az elnök referátuma után nagy csend közepette Pollák Ferenc emelkedik

Vasárnap délelőtt fél 11 órákor nagy mizrachi meeting

A meeting szónokai:
Wasserstrom Sándor

az erdélyi Mizrahi szervezet ügyvezető elnöke,

Dr. Fischer József

országgyűlési képviselő és

Rath Efraim

leaznek.

Minden zsidó, aki népét és hitét szereti, legyen a R. Ferdinand-ut zsidó iskolában.

Berlin, m

tünk a tav

sem hisz b

napfényben

könnyű fel

a villamos

kit a kanka

tenyészály

roskadozna

a lufballon

mámorából

casrkon val

lőske, szín

tásuló gyer

nemzeti jate

lont, itt ugy

nes kis játé

fiúcskáknak

csemetékne

aígnan nebul

posztókirály

teliholdas v

igazi Zeppel

haramozna

hetősen láz

német nemz

ták az újság

utuasokat is

díj fizető

lyen fizető

ták a nagy

bahn, a D-

Luft-Hansa

Vizont a

keltett Még

nak. Tudni

az ősz és a

főszezonja,

kos és előre

lyenkor sze

szézonvégen

téli áru. Az

rolják bundá

rökből nyert

két év mulva

szörme és a

len... De nem

van eszük,

nak is. Hóna

teit egy mo

Wert sikos,

ucca. De ah

rajzani kezd

ra. Fantaszt

ki vasárnap

ég alá, de be

céltudatosan

legszelebb

ülnek a kate

filésen, ahol

hölgyek sző

mésztesen

ber vezényli

a felszrijazot

le minden jó

sége van.

A Wannsee

gár és a pa

nyen folyik a

natban vizre

torlásokat M

tegeti a csón

terek csak a

nak dolgoz

szoktak lenn

hez nem érte

maga is repa

Husvé
Rózs

Tavaszi Berlinben

Berlin, március 28. Napokig kételkedtünk a tavaszban. Van, aki még ma sem hisz benne. Pedig langyos arany napfényben ragyognak a zsongó utcák, könnyű felöltők nappaliról illatosak a villamosok, a Potsdamer Platzon ríki a kankalin, ibolya, hóvirág és a gesztenyekalyhák helyén apró faasztalok roskadoznak a sok kis csokor alatt. És a labdarúgók kiröppentek a báloterek mámorából, ott himbálja őket az uccsarkon valami könnyű és meghatározó szelőske, szinte kelletik magukat a felénk társuló gyerekek felé. Zeppelin népe nemzeti játékszerévé avatta a labdarúgást, itt úgy veszik a gyerekeknek a színes kis játékgömböket, mint a londoni fincskáknak az apró csatahajókat alban esemeteknek a játékpokolgépet, vagy aigán nebulóknak a kicesréllhető fejű posztókirályt. Ebben a szép tavaszban teliholdas vasárnapéjszakán, elindult az igazi Zeppelin, de a lapok már hetek óta harangoznak az új sasarról, ami meglehetősen lázba is hozta a legfrissebb német nemzedéket. A felnőttek elolvasták az újságot, tudomásul vették hogy utasokat is szállít a Zeppelin, mégpedig fizető utasokat, kiszámították, milyen üzlet lesz a dologból és besorozták a nagy ezüstszivart az Untergrundbahn, a D-Zug, a West-express és a Luft-Hansa járművei közé.

Viszont a tavasz kellemes feltűnést keltett. Még a szücsök sem haragszhatnak. Tudni kell ugyanis, hogy itt nem az ős és a tél a szörmekerskedők főszereplője, hanem a tavasz. A takarékos és előrelátó német hölgy ugyanis ilyenkor szerzi be téli szükségleteit, szezonvégen, mert ilyenkor olcsóbb a téli ár. Az urak is szorgalmasan vásárolják bundáikat a jövő télre. Szakkörökben nyert értesülésünk szerint egy-két év múlva tavasszal drágább lesz a szörme és a szövet, mint ősszel és télen. De nemcsak a bundavásárlóknak van eszük, hanem a motorbiciklistáknak is. Hónapokon keresztül nem lehetett egy motorbiciklit látni az utcán. Mert sikos, hideg veszedelmes volt ucca. De ahogy fölszáradtak a kövek, rajzani kezdtek a motorosok. Ezerszámra. Fantasztikus tömegekben özönlenek ki vasárnap délután az enyhe szabad ég alá, de benn a városban is komolyan előtűntek a motorosok a motorozást a legszelebb néprétegek. Tisztes nének ülnek a katógó kis gépen, hátul, a pótlésen, ahol többnyire vidám és elszánt hölgyek szoktak helyet foglalni, — természetesen csak ha megfelelő fiatalember vezényli a motort, — a pótlésen a felszrijazott szatyor büszkélkedik, te-le minden jóval, amire a családnak szük-sege van.

A Wannsee jegét is törli már a napsugár és a partok klubháza előtt serényen folyik a munka, hogy az első pillanatban vízre lehessen bocsátani a vitorlásokat. Mindeski maga javitgatja festeti a csónakját, jachtját, a hajósmesterek csak azoknak a bldog halandóknak dolgoznak, akik — csak utasok szoktak lenni a hajóikon, de a vezetéshez nem értenek. Aki maga vitorlázik, maga is reparálja a hajóját. Így tesznek

az autósok is, a sportautósok, de a Kurfürstendamm retenthetetlen motorosai most is tömegesen szórakoztatják a gyalogosokat, akik kedvtelten nézegetik, ha valami kis defektus leszállásra kényszerít egy-egy jól kikent uri sofőrt aki aztán leginkább taxival huzatja be kocsiját a legközelebbi garázsba. Itt nem sok kutatás után meg szokták állapítani, — nem a motorgentleman — hogy bizony ki kell nyitni a benzincsapot, ha az ember tovább szeretne menni a kocsijával.

Az autósok világában egyébként nagy ovációval fogadták az Opel-General Motors tervet amely szzerint rövidesen egészen olcsó kiskocsikkal fogják elárasztani a piacot a zmerikai — német érdekeltségek. De ezt a tényét már megelőzve egymásik autoérdekeltség, amely lehetővé tette, hogy minden nagyobb megerőltetés nélkül, havi kilencven márká részletfizetésre bárki

kisautót vásárolhasson magának. Előre nem kell semmit fizetni. A kocsi még kétezer márkába sem kerül. Illetékesek óriási fellendüléssel számolnak máris és az uccák, főutvonalak kiszélesítésére a legkülönbözőbb terveket dolgozzák ki. A részletfizetést egyébként is virágozik, mindent lehet részletre venni, most a szabó-abonnement kezd rohamosan terjedni, elő lehet fizetni egy nagy vállalatnál évi két, három, négy ruhára igen kedvező feltételek mellett. De alighy ez a vállalat hirdetni kezdett, már egy feltucat más hasonló vállalat alakult... Virítanak a plakátok. Új erő lüktet a városon keresztül, semmi nem állítja meg az embereket, csak a kutyák sereglegnek örömmel lyz utortan megnyúlt „Hunde-Bar“ köré, amelynek medencéjében ismét vidáman csörgedezik a friss víz. Ez a Hunde-Bar egy nagy áruház kedves és ötletes intézménye. Kis medence a bejárat mellett, szomsz

kutyák üdülésére, amelyben mindig friss a víz és amely fölött ez a hamr népszerűvé vált felirat díszlik: „Hunde-Bar.“

A husvéti kirakatok ismét elkápráztatják a járó-kelőket. Selyem, bársony, diszitóművészet, fantázia, ötlet, ragyogás. A nyul és tojás, a csirke és bárány millió változata, a tavasz önfeléd és mégis tudatosan raffinált dícsérete derül és mosolyog, ríki és harsog a kirakatokból. A nagy áruházak modern próbababuit felöltöztették a legdivat-sabb ruhákba, a jólmert fahölgyek kecses mozdulattal tartják a tüllöket, selymeket, tarka kelméket, keskeny kezükből kiemelte a serény kirakatrende-ző a prémsálakat, drága szörmeiket. Az állatkert mellett pedig belebőmből valami furcsa és fenyegető hang a zürzavarba: most eresztették ki az oroszánt a télikertecpől...

Ormos László.

Új adókat vezet be a kormány az utépitési kölcsön törlesztésére

Az új uttörvény a megyei, községi és vicinális utakat kivonja a közmunkaügyi minisztérium hatásköréből

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Új Kelet tud.) A kormány által megtartott legutóbbi minisztertanács többek között elhatározta, hogy június elszejig megszavaztatja az új uttörvényt, amely most fejezett be a közmunkaügyi minisztérium. Erre a törvényre azért volt szükség, mert jelenleg öt különféle törvény van érvényben, ami való-ságos káoszt teremtett ezen a téren, minthogy mind az öt annyira elur egy-mástól, hogy egyiket sem lehetett az egész országra kiterjeszteni és így tel-jesen új alapokon kellett ezt a nagyfon-tosságu kérdést törvénybe iktatni.

A háború alatt és azóta is az ország utjai rettenetes mértékben leromlot-tak és jórésben használhatatlannokká váltak.

A rossz utak javítására és karban-tartására az eddigi költségvetések évi 60 millió lej irányoztak elő, hol-ott legalább 600 millióra lett volna szükség ehhez.

Új utak építésére pedig a budget csak 25 milliót szánt, holott 250 millió is kevés. A hiányzó összegek pótlására az új ut-törvény, amelynek kidolgozását meg a liberális kormány kezdte meg, speciális pénzalapokat fog létesíteni az utak javítására és építésére. Ebből a szempont-ból az utakat két kategóriába osztották. Az elsőbe az országutak tartoznak, míg a másodikba a megyei, községi és vicinális utak. Valamennyi utfélnék külön kar-bantartási alapja lesz.

A törvény abból az elvből indul ki, hogy mindenkinek, aki az utakat hasz-nálja, hozzá kell járulnia azok javításá-nak, karbantartásának és kiépítésének költségeihez is. Ebben a tekintetben a motoros járművek eddig kiváltságos helyzetben voltak, mert csak az állati vontatású járművek fizettek utadót, hol ott ma már a gépjárművek egyre joban elszaporodnak az országban és

a jelenleg forgalomban levő 33 ezer automobil semmivel sem járul hoz-zá az utakkal felmerülő költségek-hez.

Az új uttörvény ezért megadóztatja az autóbent és a gummit, még pedig a következő mértékben:

A benzín után literenként 1.50 lej, de-naturált benzín literen 0.50 lej, mo-torinolaj után literenként 0.30 lej, a bel-földi ásványolaj után 2 lej, külföldi, ásványolaj után 6 lej literenként, azonki-vül a külső és belső autógumik után az értékük 10 százaléka, vagyis minden 100 lej után 10 lej lesz az illeték. A ben-zint egyenesen a finomítóknak, a gum-mikat pedig a vámnál fogják megadóztatni. Az így befolyó összegekhez az ál-lam még hozzá fogja esatolni az összes árukra kirovandó vagononként 50 lej utadóból, valamint a használt anyagok eladásából, az utmenti zónák bérbead-sából, a bírságokból és más jövedelmi forrásokból származó bevételeket is.

Mindezek az adók csak az ország-utakra vonatkoznak, míg a megyei, községi és vicinális utadókat, a megyei és községi tanácsok fogják megállapítani, amire a legsze-lesebb körü szabadságot kapják meg. Az irányelv az lesz, hogy a nagyobb va-gyonnal és nagyobb jövedelemmel ren-delkezők több adót fognak fizetni. Ezek-ből az illetékekből az országutaknál az első évben 250 millió lej bevételre szá-mít a kormány és ez a jövedelem évente 100 millióval fog emelkedni a forgalom növekedésével arányban. A megyei ut-alap az első évben 900 millió lesz és ez is évről évre emelkedni fog.

Az előirányzott összegeket még nem osztották fel, de nem is elegendők a tervbevetett munkálatok költségeinek fe-dezésére. Az általános vélemény az, hogy az új illetékek egy nagyobb utépitési kölcsön annuitásaira lesznek fordítva, ami annál valószínűbb, mert — amint a napokban megirtuk — a kormány nagyob kölcsönre kapott ajánlatot egy angol konzorciumtól, amely az ország egész utihálózatának ujjaépítését akarja vál-lalni. Erről maga Maniu miniszterelnök informálta Pan Halippa közmunkaügyi minisztert és Gheorghe H. Nicolau ál-lamtitkárt, aki egyúttal az utak és hidak vezérigazgatója is. A miniszterelnök még közölte, hogy az utépitések céljaira 800 millió lej áll a közmunkaügyi mi-nisztérium rendelkezésére a stabili-zációs kölcsönből is. Maniu végül az ut-épitési programról informáltatta magát,

többek között Erdélyben a következő ut-szakaszok sürgős építését és ujjaépíté-tés foglalja magában: Maramaros és Visóvölgy közötti, Nagyvárad-Arad-Te-mesvár, Lugos és Orsova között új utat építenek, a Torda-Abrudbánya-Brád kö-zötti és az Abrudbánya-Gyulafehérvár közötti utakat teljesen ujjaépítik.

Érdekes ujítása lesz az uttörvénynek az, hogy a természetbeni munkaszolgá-latást teljesen megszünteti, viszont be-vezeti az utrendőrséget, az utak osztá-lyozását, utépitéshez szükséges terüle-tek kisajátítását. Az országutak kezelésé-továbbra is a közmunkaügyi minisztr-ium hatáskörében marad, amely a költségvetésben külön tételt kap erre, míg a megyei, községi és vicinális utak adminisztrációját a megyei és községi tanácsok fogják végezni a közmunka-ügyi minisztérium technikai ellenőrzésé mellett.

Schellack-ban, mindenféle műméségben, Románia legelső készítői forrása.
Ullmann József és Fla
festékek vegyáru import ORADEA.

Pénzmegtakarítás
legbiztosabb módja, ha
üveg, porcellán és zománcozott edény
szükségletét első kézből olcsón be-szerzi
Ausländer
üveg és edényáruházában.
Főüzlet: Cluj, Calea Regele Ferdi-nand 67. (Marianummal szemben).
Fióküzlet: Piața Mihai Viteazul 37. sz.ám (Rosen-wig-ház.)

Hirdessen az Új Keletben

Husvétii öntözők, pisztolyok, óratécskendezők, kölnivizek, nagy választékban és a legolcsóbb árban. Rózsa M. Royal drogeria Fötér 26. sz. Hintz-patika mellett.

A francia kamara megszavazta a kongregációs javaslat nyolc szakaszát

Páris, március 28. — A kamara ma éjszakai ülésén elfogadta a kongregációs javaslat nyolc szakaszát, amely nyolc szerzetesrend visszatérését és rendház-alapítását lehetővé teszi. A

kormányjavaslatoknak a szavazásoknál körülbelül hatvan főnyi többsége volt.

A mai délutáni ülésen a Ferencen-

diek visszatérését tárgyalják s ennek az elfogadása után a kényes kérdés hosszabb időre le fog kerülni a francia törvényhozás napirendjéről.

Április 2-án kongresszusra ülnek össze Erdély rendőrprefektusai Kolozsváron

A rendőrség átszervezéséről szóló törvényt dr. Deleu, a javaslat előkészítője fogja ismertetni a kongresszuson

(Cluj-Kolozsvár, március 28. Az Uj Kelet tud.) Április másodikán nagyjelentőségű kongresszus fog lezajlani Kolozsváron, amikor Erdély szabad királyi városainak rendőrprefektusai gyűlnek majd össze, hogy a rendőrség országos jelentőségű problémáit megtárgyalják. Tudvalevőleg a rendőrség és szigoranca átszervezéséről szóló törvényjavaslat már elkészült és azt rövid időn belül már a parlament elé is terjesztik. A törvény egészen új, modern alapokon fogja átszervezni a rendőrséget. A rendőrprefektusok kongresszusának célja az, hogy a törvényjavaslat intézkedését, még azoknak törvényerőre való emelése előtt megismerjék és megvitassák

a prefektusok.

A kongresszust Hatieganu Simion kolozsvári rendőrprefektus kezdeményezésére hívják össze, amelynek a fentiek kivül az lesz a rendeltetése, hogy a négy sónappal ezelőtt kinevezett prefektusok összetalálkozhassanak és első alkalommal beszéljék meg a városok közötti kapcsolatok kiépítését.

A prefektusok kongresszusán az új törvényt dr. Deleu Victor parlamenti képviselő fogja ismertetni, aki egyébként egyedül készítette el a törvényjavaslatot, amelyet most vált tárgyalás alá a belügyminisztérium bizottsága. Deleu a törvényjavaslat megalkotásánál csak

tanulmányának használta fel az eddig érvényben lévő rendőrségi törvényt, de a rövidesen parlament elé kerülő törvény teljes egészében új.

A prefektusok kongresszusa elé általános érdeklődéssel tekintenek az érdekeltek körökben. A másodikán összehívott kongresszus ideje alatt dr. Vaida Voevod Sándor belügyminiszter is Kolozsváron lesz és a prefektusok számítanak arra, hogy a belügyminiszter is részt fog venni a kongresszuson, a kongresszust az összes prefektusok banketije követi.

Bukarest zsidósága hatalmas népgyűlésen demonstrált az országos zsidó párt mellett

Dr. Fischer József, Landau képviselők és Mayer Ebner szenátor beszédei

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Parlamenti Klub kezdeményezésére a régi királyság összes városaiban és jelentősebb helyeiseiben is lázas erővel indult meg a zsidó tömegek megszerzése. Ezek a szervezési munkálatok közvetlenül a nemzeti parasztpárt uralkomra jövétele után kezdődtek meg és rövid idő alatt is páratlanul nagy sikert eredményeztek. Néhány hónap leforgása alatt a regáti összes nagyobb városaiban megalakultak a Zsidó Nemzeti Klubok, melyek majd az egységesen kiépítendő országos párt kereteibe olvadnak be. Galacban, Ploesti-ben, Jasiban, Craiován és más helységekben teljes erővel indult meg a politikai és nemzeti öntudatra hívott regáti zsidóság szervezkedése. A zsidó nemzeti klubokhoz csatlakozók száma ugyancsak napról-napra nő és általában egyre világosabb lesz az, hogy a régi királyság zsidósága szakítani akar eddigi passzivitásával és aktív részt kíván venni a sorsának irányításában.

A bukaresti nagygyűlés

Vasárnap délelőtt Bukarestben rendezett a Zsidó Nemzeti Klub nyilvános népgyűlést a Zsidó Parlamenti csoport tagjainak részvétele mellett. A gyűlésen, amelyet a Str. Calarasi-on levő hatalmas Tomis-teremben tartottak meg, sokezer ember szorongott. A főváros zsidósága hatalmas számban jelent meg demonstrálni akarva ezzel az önálló zsidó nép kisebbségi politika és az országos zsidó párt gondolata mellett. A gyűlésen Smilovits, a bukaresti Zsidó Nemzeti Klub egyik vezetője elnökölt és azon részt vettek: dr. Mayer Ebner szenátor, Landau képviselő, Ilie Mendelsolm a jasi zsidóság Zsidó Nemzeti Klub elnöke, de képviselő

selve volt a gyűlésen a bukaresti zsidóság minden társadalmi rétege. A gyűlés megkezdése után megjelenő dr. Fischer József képviselőt felállva üdvözölték percekig tartó tapszal a jelenlevők.

Az elnök megnyitó szavai után Benvenisti bukaresti ügyvéd szólalt fel, aki néhány lelkes szóban vázolta azt a küzdelmet, amelyet a regáti zsidóság folytat, hogy elavult elvekkel és idejét múlt intézményekkel szemben önállóságot kihangsúlyozza.

Mayer Ebner felszólalása

Mayer Ebner dr. volt a gyűlés következő szónoka, aki elmondotta, hogy harminchat éve küzd a zsidó nemzeti gondolat és az önálló zsidó politika mellett. Az asszimiláció — mondotta Mayer Ebner dr. — mindenütt ugyanazokkal az eszközökkel dolgozik, mindenütt ugyanazokkal a szofizmákkal próbálja egzisztenciáját igazolni. Am az elmúlt esztendő tapasztalatai bebizonyították azt, hogy egyedül egy öntudatos és bátor, nyílt sisakrostállyal dolgozó zsidó politika alkalmas arra, hogy a sok oldalról fenyegetett zsidó érdekeket megvédelmezze. Bebizonyosodott, hogy milyen téves az út, amelyen az U. E. R. halad...

Ezeknél a szavaknál az U. E. R.-nek egy a karzaton elhelyezett ágense ordított haragon ejlenezni kezdte Fildermann. A lelkes U. E. R. hívó és két másik társát, akik nyilvánvalóan botrányt akartak provokálni, végül is a rendezőség volt kénytelen ártalmatlanná tenni.

Mayer Ebner dr. ezután az asszimiláció morális lehetetlenségét és belső ellentmondásait fejtegette és az egység szükségességének hangsúlyozásával fejezte be beszédét.

Fischer József dr. az országos zsidópárt mellett

Dr. Fischer József emelkedett ezután szószárra és hosszabb beszédben fejtegette

ki a zsidó egység megteremtésének politikai, morális és gazdasági szükségességét. Elmondotta Fischer József dr., hogy egykor a magyarországi zsidóság hátlával viseltetett és emléklapokkal adózott azoknak a szervezeteknek, amelyek politikai emancipációjáért harcoltak. A romániai zsidóságnak is hátlával kell megemlékeznie azokról a szervezetekről, amelyek politikai egyenjogosításáért figyelemre méltó tevékenységet

MOST JELENT MEG! Dr. ROHN HILBEL: A palesztinai kolonizáció

Az első magyar nyelvű könyv, amely rendszeresen összefoglalva ismerteti:

A palesztinai kolonizáció ötvenéves történetét; a palesztinai kolonizáció módszereit, tárgyi és személyi tényezőit; a kolonizáció közgazdasági és pénzügyi problémáit.

Ára 60. lej. — Megrendelhető: Az Uj Kelet könyvosztályában.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtvényrovatot.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej.

Előjegyzések csakis az Uj Kelet könyvosztálya útján eszközölhetők. Kérjen mutatványzamatot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

VAJ- és PERGAMEN

papír Lopagenál Kvár. Kérjen ajánlatot.

fejtettek ki. Az ország politikai és gazdasági konstellációja és a zsidóság ebből fakadó helyzete azonban nem csupán jogvédelmet, hanem aktív, egészséges és harcos zsidó népkisebbségi politikát követel meg, olyan politikát, amely célkitűzéseiben, irányelveiben a zsidó néptömegek kívánságait és tendenciáit tükrözze vissza. Az U. E. R. nem tudta megérteni az új idők szavát, nem tudta megérteni a zsidó politikai élet demokratizálásának szükségességét. Az U. E. R. azt hitte, hogy egy agilis ember és körül csoportosuló néhány párt-hívó politikája ráoktrojálható lesz a zsidó tömegekre; és az erdélyi zsidósággal való kapcsolatait példának okáért oly módon igyekezett bizonyítani, hogy néhány labilis elvű ember segítségével irodát állított fel Kolozsváron.

Nos, az események bebizonyították, hogy a romániai zsidóság politikailag érett tömegei az önálló népi politika útját választották, mint olyat, amelyet az egyéni jogok kivívása után kollektív jogok megszerzésére egyedül alkalmas. Ez a zsidóság maga akarta választani vezetőit és félretolta az utból azokat, akik a zsidó érdekek megvédésére, a zsidó méltóság megőrzésére alkalmatlannak és képtelennek bizonyultak.

Az önálló zsidó politika instrumentuma pedig: az országos zsidó párt — fejezte be beszédét a jelenlevők tomboló tapsvihara közepette dr. Fischer József.

A Zsidó Parlamenti Klub munkája

Landau besszarábiai zsidó képviselő a Zsidó Parlamenti Klub eddigi tevékenységéről referált. Elmondotta, hogy milyen eredményeket vívott ki már is a Parlamenti Klub a zsidó iskolák nyilvánossági joga, a zsidó hitközségek állami támogatása, a zsidó egyetemi hallgatók szubvencionálása és a szombati iráskényszer eltörlése terén.

Misu Weiszman bukaresti ügyvéd volt a gyűlés utolsó szónoka, akinek felszólalása után a gyűlés lelkes hangulatban, a szónokok éltetése közepette oszlott szét.

Péntek
Ho
Va
(Bucure
Uj Kelet
jön arról
amely eg
a hotinm
A városk
zett, amel
nii megje
A jelenlév
tették an
érintetlen
után, ame
háborodás
legszigoru
példás sz
nii ember
bár satrap
Vaida S
nal távira
megye p
ugyanca
ügyminis
a briec
ugyan a
litja, ho
Hogy a
satrapák
zati összef
általán a
szolgabíró
ez a jelen
tette ki és
zérinspekt
megejtésér
befejezést,
tést terjes
unnak, an
önkenynek
anorebiájá
kovegeknél
jelentés
Briceni v
ban estélyr
fiu és leán
zuk: állítóla
feljelentés
az estélyen
lyik. A bri
kellert ter
séggel és f
lentek a h
latos véletl
ben tartózk
nemkevesbe
gel ugyan
mistavadász
A házknt
rendje és
tozzak a
de komm
Már
jelentés, h
tini ügyész
jon nem-e

Hogyan folyt le a bricenii zsidó estélyen a felháborító leányvetkőztetés

Vajda belügyminiszter elrendelte a megtorló intézkedéseket

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Uj Kelet tud.) Beszámoltunk annakidején arról a példátlanul álló botrányról, amely egy kis besszarábiai városkában, a hotinmegyei Briceniben játszódott le. A városka zsidó ifjusága estélyt rendezett, amelyen az éjjeli órákban váratlanul megjelentek a hatóság képviselői és a jelenlévő leányokat vizsgálat alá vették annak megállapítására, hogy érintetlenek-e, vagy sem. A hír vétele után, amely méltó megdöbbenést és felháborodást váltott ki ország-szerte, a legszigorubb vizsgálat bevezetését és példás szankciókat követeltünk a bricenii emberi mivoltukból kivetkőzött bárbar satrapák ellen.

Vajda Sándor belügyminiszter azonnal táviratilag vonta felelősségre Hotinmegye prefektusát a történetekért. Ez ugyancsak táviratilag válaszolt a belügyminisztériumnak, közölve azt, hogy

a bricenii szolgabíró megerősíti ugyan a történeteket, viszont azt állítja, hogy az illető lányok kommunisták voltak.

Hogy a kommunizmus és a bricenii satrapák vizsgálata között milyen okozati összefüggés volt, vagy lehetett egyáltalán, arról nem szól természetesen a szolgabírói raport. A belügyminisztert ez a jelentés természetesen nem elégtette ki és ezért egy közigazgatási vezérinspektort delegált újabb vizsgálat megejtésére. Ez a vizsgálat most nyert befejezést, az inspektor részletes jelentést terjesztett be a belügyminisztériumnak, amely szomorú fényt vet az önkénynek és a terrornak annak az anarchiájára, amely a bricenii hatósági közegeknek dul. Mit mond ugyanis ez a jelentés?

Briceni városkának egy magánházában estélyre gyűlt össze néhány zsidó fiú és leány. Állítólag — hangsúlyozzuk: állítólag — a bricenii hatóságok feljelentést kaptak kezükbe, hogy ezen az estélyen kommunista propaganda folyik. A bricenii hatóságnak egyéb sem kellett természetesen. Csudálatos kétségrel és fürgeséggel azonnal megjelentek a helyszínen, egy másik csudálatos véletlen, hogy éppen a helyiségben tartózkodik a hotinii ügyész is, aki nemkevésbé csudálatos szolgálatosság-gal ugyancsak csatlakozik a kommunistavadász expedícióhoz.

A házkutatást megtartják annak rendje és módja szerint, végigmotózzák a házbelleket, a vendégeket, de kommunizmusnak sehol semmi nyoma.

— Már-már azon voltak — mondja a jelentés, hogy elmenjenek, mädön a hotinii ügyész urnak eszébe jut, hogy vajon nem-e rendeznek orgiákat a jelen-

lévők és az a ház, vajjon nem-e találka-hely. Zseniális gondolat, nemde?! Es hogyan gyözödjék meg az ügyész ur arról, hogy ez a gondolat igaz lehet-e? O, nem ugy, hogy érdeklödne a helyi hatóságok képviselőitől a jelenlévők kiléte társadalmi pozíciója és multja iránt, hanem... na igen.

Az ügyész ur megakarja vizsgálatni a jelenlévő lányokat, hogy lányok-e még.

Egy magánorvost hivat, aki véletlenül jó barátja is egyuttal. Az orvos ur meg-ejti a vizsgálatot, a hatóságok többi illusztris képviselőinek jelenlétében és megállapítja, hogy a lányok — nem lányok. A hatóságok képviselői erre, miuttán dolgukat jól végezték, eltávoznak.

A megszegyentett lányok szülei azonban ezuttal nem hagyták annyiban a dolgot.

A lányokat hivatalos orvosi vizgá-

lat alá vetették, amely a hotinii ügyész barátjának véleményével ellenkező konkluzióra vezetett.

Hogy ugyanis a lányok el-n semmi kifogást nem találtak. Ennek alapján a szülök mgtették a feljelentést a felsőbb hatóságoknál. Az igazságügyminisztérium és a belügyminisztérium azonnali vizsgálat tartását rendelték el.

A közigazgatási vezérinspektor jelentése oda konkludál, hogy a bricenii hatóságok képviselői visszaéltek hatalmukkal. A belügyminisztérium áttette az ügy dossziéit a minisztérium fegyelmi bizottságához, hogy az szankciókat alkalmazzon. Az igazságügyminisztérium által az ügyész ellen elrendelt vizsgálat eredménye még nem ismeretes.

Jorga professor a belügyminisztériumtól követeli az antiszemita „Centrul Studentesc” feloszlatását

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, a szomorú emlékeztető nagyváradi események után a közvélemény nyomása alatt Pangrati professor, a bukaresti egyetem rektora, lezárta és lepecsételte az antiszemita diákság „Centrul Studentesc” nevü bukaresti központját. A rektor szöguru intézkedése, amely az akkori liberális kormány hozzájárulásával történt, nem maradt következmények nélkül, amennyiben az antiszemita diákok behatoltak Pangrati rektor lakására és erőszakkal akarták kényszeríteni, hogy a központ bezárására vonatkozó intézkedését függessze fel.

Az antiszemita központ bezárásáért elégedetlenkedő diákok fellépése következtében a rektor házába behatolt diákok vezetőjét Sirbulescu diákok, a Centrul Studentesc elnökét magánlakásértés miatt kéthónapi fogházra ítélte a hadbíróóság. Az egyetem szenátusa ezután ismételtlen leszógezte a maga álláspontját és értesítette a belügyminisztériumot, hogy minden körülmények között a Centrul Studentesc bezárása mellett foglal állást, amelynek tagjai az egyetem törvényeivel ellentétesen politikával foglalkoznak és elhanyagolják a tanulást.

A nemzeti parasztpárt kormányrajtásakor előttünk ismeretlen okok miatt a belügyminisztérium ismét engedélyezte a Centrul Studentesc felnyitását és működését. Az utóbbi időben az antiszemita diákközpont ismét megkezdte aknamunkáját, amely a jelek szerint újabb zavargásokat készít elő és itt-ott az ország területén máris antiszemita kirobbanásokra adott alkalmat.

A bukaresti egyetem ur rektora, Jorga professor, most átirattal fordult a közoktatásügyi minisztériumhoz, melyben rámutatott arra, hogy bár az egye-

tem szerzetust feloszlatta a Centrul Studentesc nevü diákokthont, az jelenleg is működik, kongresszust készít elő és meg akarja jelenteni ismét a Centrul Studentesci címü antiszemita lapot, sőt az elmúlt napokban az Athenaeum termeiben estélyt rendezett.

Jorga professor arra kérte végül a közoktatásügyi minisztert, hogy intervencióján a belügyminisztériummal a diákközpont működésének felfüggesztése érdekében és a legszigorubb eszközökkel vigye keresztül ennek az intézkedésnek abszolút respektálását.

Primo de Rivera kijelentette, hogy csak két év múlva vonul vissza

Páris, március 28. — A Le Journal közlése szerint Primo de Rivera tábornok miniszterelnök a Corriere della Sera munkatársának adott interjúban precizizolta egy későbbi időpontban majdan bekövetkező visszalépésének közelebi feltételeit, Primo de Rivera kijelentette, hogy a kormány körülbelül két év múlva lép vissza, amikor az alkotmány alapján össze fog ülni az az új törvényhozás amelyben a nemzetnek bizalma lehet. Az új egykamarás törvényhozó testület tagjainak egyhar-

madát szabadon választják, egyharmadát a testület delegálja és egyharmadát a király és a kormány nevezi ki. A miniszterelnök hangoztata, hogy az ország érdekében állónak tartja, hogy egyelőre még az ország élén maradjon. Ha a társadalmi béke két év múlva sem lenne Spanyolországban biztosítva, ez esetben nincs kizárva, hogy további időtartamra, három, négy, sőt esetleg hat évre is, helyén ekk maradjon a kormánynak, hogy az országot előbbre vigye a felvirágzás utján.

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIOMU.

Calea Victoriei No. 47.

Telefon 312/82

Bukarest

Szemben a királyi palotával.

Telefon 312/83

Elsőrangú szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegánsan bútorozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegvíz az összes emeleten. A legközelebbi Arak 150 leltől felele. sebb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

DR. HERZL TIVADAR

ŐSUJORSZÁG

(ALTNEULAND)

REGÉNY

HA AKARJÁTOK NEM MESE...

FORDITOTTA:
MÁRKUS ALADÁR

Ara füzve 120.— lej, diszkötésben 240.— lej.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel öhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével e könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerü kiviteli ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Ára füzve 510

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marlon Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a ferrarás megjelölésével engedjük meg.

Kolozsvári hirdetőink figyelmébe

Lapunk részére a kolozsvári piacon hirdetési kötések létesítésével a mai naptól kezdve kizárólagos joggal a

RUDOLF MOSSE RÉSZV.-TÁRS.

Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ucca) 37. Telefon: 4-13 és

LLOYD EXPRESS

Str. Gelu 20. sz. — Telefon: 14-55. helybeli hirdetési irodákat biztuk meg. Kiadóhivatalunk közvetlenül, ehhez képest, a mai naptól kezdve, csak apróhirdetéseket és 3 megjelenésnél nem többre szóló alkalmi hirdetéseket vesz fel. Kérjük tehát hirdetőinket, sziveskedjenek minden újkötés ügyében teljes bizalommal a két megbízott hirdetési iroda valamelyikéhez fordulni. (A Lloyd Express utján feladhatók hirdetések a dr. Sámuel Jenő divatruházában. Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 3. és Gárdi fényképész műtermében, Fötér 3 szám is.)

A Zs. N. Sz. nagyművészeti bizottsági ülése elé. Jelentettük pár nap előtt, hogy a Szövetség vezetősége március hó 31-re nagyművészeti bizottsági gyűlést hívott össze Kolozsvárra. Azok a problémák, amelyek a tárgyalás anyagát fogják képezni kétségtelenül erős visszhangot keltettek a nagyművészeti bizottság tagjaiban és így erősen látogatott gyűlésre van kilátás. A gyűlés helye a kolozsvári neolog hitközség kis imaterme a Regele Ferdinand 52 sz. alatt. A gyűlés, amely délután 3 órakor veszi kezdetét, egyfolytában fog tartani és a jól összefogott tárgyalási rend lehetővé fogja tenni, hogy estére befejeződjék és utána a nagyművészeti bizottsági tagok egy kedélyes közös vacsorán találkozzanak az Ernster-vendéglőben. A banketten úgy a Zsidó Nemzeti Szövetség Elnöksége, mint a Nib tagok részt fognak venni.

Péntek esti és szombati istentisztelet. A kolozsvári ortodox zsidó hitközség főkáptora és énekkara az előljáróság intézkedésére péntek este és szombat délelőtt a Poale Cedek templomában fog énekelni.

Törökország nem mozgósít. Londomból jelentik: A Times konstantinápolyi tudósítójának közlése szerint a török kormány megtagadja a mozgósításról a külföldi sajtóban elterjedt híreket. A katonai csapatmozdulatok nem irányulnak Görögország ellen, hanem csak a szokásos tavaszi hadgyakorlatok előkészítői. A török kormány ezt a lapok utján kommunikében is tudatta a török és külföldi közvéleménnyel.

INGYEN KOTTA

jegyzéket kérjen LEPAGE-tól Kvár.

UJ KELET

Péntek, 1929 március 23.

A dési zsidó nőegylet szépségversenyének győztesel. A dési nőegylet szombat esti bálján a szépségverseny első díját első és téves tudósítástól eltérően Rosenblatt Ilonka Kolozsvár, a második díjat Jeremiás Biske Kapjon, a harmadikat pedig Katz Sári Dész — nyerte meg.

Eljegyzés. Florentinál Hedda és Révész Jenő (Cluj) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Tíz egy Unió-uccai üzlet pincéjében. Tegnap délután háromnegyednyolc órakor egy eldobott égő cigaretta következtében tíz támadt a Rex rádióüzletnek az Unió-ucca 1. számú házban levő pincéjében. A tűzoltóság csak maszkokkal dolgozhatott a szurok-füsttel megtelt helyiségben és egyórai megfeszített munka után bírta csak a tüzet lokalizálni. A kár tízenöt ezer lej.

Heltai Jenő Kolozsvárra jön. Budapestről érkezett értesítés szerint, Heltai Jenő, a nagyevű író, a Szinpadai Szerzők Szövetségének elnöke, április közepén Kolozsvárra érkezik, ahol részt fog venni «Naftalin» című filmjének bemutatójában. Heltainak ez a filmje tudvaleg Berlinben készült és Budapestben nagy sikerrel adták elő. Heltai ez alkalommal valószínűleg egy nagyszabású előadást is fog tartani Kolozsváron és valószínűleg Nagyváradon is.

CSUKAMÁJOLAJ HELYETT élvezetes eseméne a józsu, kellemes, poráku Jemalt.

Továbbra is kedvezményes vízszámla Magyarországra utazni. Az idegenforgalom fellendítése érdekében tevékenykedő Duna Szövetség által kibocsátott igazolványok alapján az egész 1929 év folyamán vízum nélkül lehet átlépni a magyar határt és a vízumot utólagosan felárón lehet Budapestben megszerezni. Az igazolványok alapján úgy a bukaresti, mint a kolozsvári magyar konzulátusnál a vízumot előre is meg lehet szerezni ugyancsak felárón. Ha valaki nem Budapestre, hanem Magyarországra más helyre utazik és a vízumot nem szerezte be előre, úgy utlevelét az igazolvánnyal együtt postán küldheti be a Duna Szövetségnek, mely a vízumot az utlevelre megszerzi és az utlevelét tulajdonosának postán visszaküldi. A kedvezmények igénybevételére jogosító igazolvány ára 130 lei és beszerezhető lapunk kiadóhivatalában. Az igazolványt annak ára és 11 lei portóköltés beküldése ellenében a kiadóhivatal postán is elküldi.

Csendőrség akadályoztat meg a pogromot egy morvaországi városkában. Brünnből jelentik: Boskovitz városkában, ahol tekintélyes számú zsidóság él, az elmúlt nappokban veszedelmes pogrommozgalom ütötte fel a fejét és véres zavargásokra vezethetett volna, ha a hatóságok idejében közbe nem lépnek. A városka lakosságát egy mesterségesen koholt vérvádemes izgatatta föl. A mese magva a boskovitzi rabbi házában történt haláleset volt. A szolgálóleány, egy közeli faluból származó parasztleány, gondatlanul nyitva felejtette a világítógáz vezetékének csapját és reggel holtan találták ágyában. A vérvád babonájára hajlamos lakosság körében már másnap suttogni kezdtek arról, hogy a leány halálát nem a világítógáz mérgező hatása okozta, hanem rituális gyilkosságnak esett áldozatul, amelyet a rabbi és a zsidó hitközség vénei követtek el. Alighogy ez a hír elterjedt, az embereken nagy izgalom vett erőt és többszázfőnyi tömeg verődött a rabbi háza elé. A helyzet fenyegetővé vált s a csendőrök az utolsó pillanatban érkeztek a helyszínre és akadályozták meg a tömeg erőszakoskodását. Nagynehezen sikerült a lázongókat jobb belátásra bírni. A tömeg szétszórult és az emberek, akiknek megmagyarázták, hogy a szolgálóleány haláláért gazdáját nem terheli felelősség, megnyugodva tértek haza.

Ovakodjon a légzőszervek megbetegedésétől. Használja rendszeresen a minden gyógyszerárban kapható kellemes ízű Panilavin pasztillákat. Ezek a köhögés, torokgyulladás, grippe stb. ellen a legjobb védelmet nyújtják.

Házkutatást tartotak a kolozsvári egységes szakszervezetek központi irodájában. Ma délelőtt a sziguranca két tisztviselője házkutatást tartott a zsegséges szakszervezetek Karolina-téri székházában. A két sziguranca-ügynök a marosvásárhelyi ifjúságok «Uj Harcos» című lapja után kutatott, amelynek egyes példányait a «Viata» nyomdában már megelőzőleg elkobozták. A sziguranca által levezetett házkutatás nem vezetett eredményre s a kommunista ifjúságok lapjából egyetlen példányt sem állítottak a szakszervezetek központi titkárságához ahonnan arról értesítettek bennünket, hogy hasonló házkutatásoknak naponta vannak kitéve a sziguranca részéről, amely a legjelentékenyebb baloldali megmozdulás estén házkutatást fogmosít.

Kérjen Triumph cipőt

Minden modell exkluzív.

Visszavonulnak a mexicói felkelő csapatok. Londomból jelentik: Mexicó citi jelentés közli, hogy a kormány-csapatok Mazatlan környékén északi irányú visszavonulásra kényszeríték a szívósan védekező felkelő csapatokat. Döntő ütközetre még mindig nem került sor.

Különvonatok szállítják haza husvéti szabadságra a katonákat. A nagy vezérkar körrendeletet bocsátott ki, amely szerint a husvéti katonai szabadságolások alkalmával katonavonatok állítanak össze a katonák hazaszállítása érdekében. Ezzel az intézkedéssel az eddigi napi szabadságolások alkalmával előállott közlekedési zavarokat akarják elkerülni. A katonavonatokat patroklok fogják kísélni, hogy az egyes állomásokon a rend fenntartását biztosítsák.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Csehszlovákia, március 23. Budapest. 9 óra 15: Gramofonhangverseny. Puccini és Mendelszohn műveiből. 12 óra 5: Pálffy Mária és Fehér Ilonka hangversenye. 4 óra: Rádiószabadegyetem, amelyen a Palesztrina kórus katólikus egyházi énekeket ad elő. 5 óra 10: Culyás Jenő főerdőtanácsos előadása. A kopár és vízmosásos területek befásítása. 5.40: A magyar királyi operaház tagjaiból alakult zenekar hangv. 7: Husvéti elmélkedések. 7.45: A budapesti ének- és zenekar egyesület hangversenye. Bécs. 11 óra: Délelőtti zene. 5.30: Wagner Richard Parsival című operájának közvetítése. Berlin. 4.30: Vak művészek hangversenye. 7: Hangverseny klasszikusok műveiből. 8: Közvetítés Leipzigről. Brünn. 12.30: Déli hangverseny. 5: Dalok. 7.30: Előadás közvetítése Prágából. Hamburg. 11: Gramofonzene. 6: Népszerű hangverseny. 8.20: Rádiójáték közv. 9.40: Hangverseny közvetítése Hanoverből. — Krakkó. 5: Verdi Stabat Mater című szimfóniájának közvetítése a jezsuita templomból. 8.15: Filharmonikus hangverseny közvetítése Varsóból. Köln. 12.15: Gramofonzene. 4.35: Gyermekmesék. 5.45: Délutáni hangverseny. 8: Templomi hangverseny. Milánó. 8.30: Zandonal Giuliane c. operájának közvetítése. München. 4.30: Klasszikus zene. 8.30: Vallásos énekek. 9.05: Beethoven Krisztus az olajfák hegyén című oratoriumának előadása. Prága. 11.45: Gramofonhangv. 4.30: Délutáni hangv. 8.30: Zenekari hangverseny, műsoros fantázia Parsival című operából. Stuttgart. 12.15: Gramofonhangv. 4.15: Délutáni hangverseny. 8.15: Strindberg Ostern című passziójátékának előadása Varsó. 12.10: Gramofonzene. 8.15: A varsói filharmonikusok zenekarának hangversenye.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtért kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember
Borzalmak kastélyra
A hét lakattal lezárt ajtó
A smaragd nyaklánc
A rémületes arc
A sár a kigyó
A bandita

ára 240.— lej
" 136.— "
" 136.— "
" 136.— "
" 221.— "
" 136.— "
" 123.— "

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Lehetőleg szabadulni Wallace-igató regényeinek hatásától.

Péntek

Mind

(Bucure) Uj Kelet tesítése s tegnap a Stirbeyt, a lalatok elnök elő az volt a nyilvános Resicának mert az

A h rom na

Egy be gé

(Bucure) Uj Kelet a kormány tartott, nagyfontos bizottság adta ahöz, vasművek föléseget a tan-Nadrag magyarany nem ismeri Ezután a nek fedezés amelyet Po lamitkár i zottság elvt ügyminiszter textilgyára

Knevezte tanács tagi A munkatg zeti törvény tanács elé vetkezeti ta A tanács ta Jonei dr. és

Készül a szálések r Bu karest művelésügy

DEVIZ

Zürich —
New York —
London —
Páris —
Milano —
Prága —
Budapest —
Begrád —
Bukarest —
Varsó —
Bécs —
Berlin —

Közgazdaság

Minden állami megrendelést csak nyilvános árlejtés útján fognak kiadni?

(Bucuresti-Bukarest, március 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Curentul értesítése szerint Maniu miniszterelnök tegnap elutazása előtt fogadta Barbu Stirbeyt, aki ezuttal, mint a Resicai vállalatok elnöke jelent meg a kormányelnök előtt. A lap szerint Stirbeynek az volt a kívánsága, hogy a kormány nyilvános pályázat nélkül adja át a Resicának az állami megrendeléseket, mert az árlejtések a külföldi konkurren-

cia folytán a nemzeti ipar súlyos kártérbe szorítását vonná maguk után. Maniu azt válaszolta, hogy a törvény előírja a nyilvános árlejtést, de egyéni meggyőződése szerint is ragaszkodik a közszállításokat ismerheti el indokoltak adásához, mert a közvélemény csakis a nyilvános árlejtések útján történő közszállításokat ismerheti el indokoltaknak és legálisoknak.

A hadügyminisztérium szerződést köt a romániai textilgyárak szövetségével a katonaság posztószükségletének szállítására

Egy berlini cég 35 millió marka értékű mezőgazdasági gépet és felszerelést akar eladni Romániának

(Bucuresti-Bukarest, március 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délben a kormány gazdasági bizottsága, ülést tartott, amelynek napirendjén több nagyfajosságú kérdés is szerepelt. A bizottság mindenekelőtt hozzájárulását adta ahhoz, hogy a vajdahunyadi állami vasművek egy nagyobb tétel öntvényfölsőletet adjanak el a Resicai és a Titian-Nadrág-Calan vasműveknek. A nagyarányú tranzakció feltételei még nem ismeretesek.

Ezután a hadsereg posztószükségletének fedezésével foglalkozott a bizottság amelyet Popescu tábornok hadügyi államtitkár informált a kérdésről. A bizottság elvben hozzájárult, hogy a hadügyminisztérium szerződést kössön a textilgyárak országos szövetségével a

katonaság ruhaszükségletének szállítására, amelynek feltételeit később fogják nyilvánosságra hozni.

Több külföldi kölcsönajánlat tárgyalására tért át ezután a bizottság, többek között a berlini Richard Kahn cég ajánlatára. Ez a nagy német cég 36 millió marka értékben mezőgazdasági gépeket és felszereléseket akar szállítani Romániának a berlini egyezmény alapján járó kártérítési számla terhére. Az ajánlatot áttették a pénzügyminisztériumhoz, hogy vizsgálja felül pénzügyi szempontból. Végül az inséges vidékek gabonellátásának és a szükséges összegek előteremtésének kérdését vitatta meg a bizottság, amely legközelebbi ülését husvét után fogja megtartani.

Kinevezték a legfőbb szövetkezeti tanács tagjait. Bukarestből jelentik: A munkügyi miniszter az új szövetkezeti törvény alapján tegnap a régész-tanács elé terjesztette a legfőbb szövetkezeti tanács tagjainak kinevezését. A tanács tagjai Cezar Parthenie, Pop Ionei dr. és Sfintescu lettek.

Készül a földosztásnál történt visszaélések revizójáról szóló törvény. Bukarestből jelentik: Mihailache földrajziügyi miniszter lázas munkát

fejt ki, hogy a kormány agrárprogramjának megfelelően a tervbevetett törvényjavaslatokat mielőbb a parlament elé juttathassa. Államtitkáraival együtt a szakértők bevonásával, a következő törvényjavaslatokon dolgozik a miniszter: az árterületek értékesítése, a halászi törvény reformja, a kisajátítási bonok forgalma, a mezőgazdasági szakoktatás és a mezőgazdasági hitel kérdése, a telepítési törvény és a földosztási visszaélések revizója.

Az osztrák-román döntőbírósg megkezdte működését, Bukarestből jelentik: A külügyminisztérium kommunikéje szerint az osztrák-román döntőbírósg a Monitorul Oficial március 27-iki számában megjelent szabályzat szerint megkezdte működését.

Hatóságilag megnehezítik a kereskedők élelmiszerbevásárlásait. Bukarestből jelentik: A román kereskedők és iparosok szövetsége panaszt emelt a belügyminiszternél, hogy tagjainak élelmiszerbevásárlásait számos vidéki hatóság megnehezíti és megakadályozza miatt a főváros élelmiszerhiányát szenved. A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, amelyben felhívja a prefektusok figyelmét a kereskedők panaszára és utasítja, hogy a szövetség igazolt tagjainak teljesen szabadon engedjék meg az élelmiszerek bevásárlását és elszállítását.

Ajánlunk elsőrendű

50 literen felül, valamint vagontételekbeni mennyiségben a legolcsóbb árakban éspepig: Magyarai fajborok, rizling, király-leányka, muskotály, szeremi zöld, fourminds. Ia. asztali borok és öbörök is minden minőségben. Megrendeléseket

Frații Feiger Testvérek
céghez Simleul-Silvaniei kerünk.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.-
Wagner: Lohengrin	" 34.-
Bizet: Carmen	" 34.-
Verdi: Aida	" 34.-
Puccini: Turandot	" 34.-
Erkel: Bánk bán	" 34.-
Mozart: Figaro lakodalma	68.-
Poldini: Farsangi lakodalom	" 34.-
Leoncavallo: Bajazzók	" 34.-
Thomas: Mignon	" 34.-
Erkel: Hunyadi László	" 34.-
Puccini: Tosca	" 34.-

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap d. u. 6-kor: János vitéz (Mozsi-helyárrakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 315.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Ida regénye. (Ujdonság, 6-odszor. Sorozatszám 316)

Vasárnap este 9-kor: Régi nyár. (Lengyel Irén vendégjátékával. Bérletszűnetben. Sorozatszám 317.)

Hétfőn 3-kor: Gül baba (Lengyel Irén vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám 318.)

Hétfőn 6-kor: Mágus Miska (Rátkay Márton a budapesti Király színház művészeinek vendégjátékával. Rendes helyárrak. Sorozatsz. 319.)

Hétfőn este 9-kor: Eltört a hegedűm (Lengyel Irén vendégjátékával. — Bérletszűnetben. Sorozatsz. 320.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Vasárnap d. e. 11-kor: Jackie baját vágat. (Gyermekelőadás, 15 és 10 lejes helyárrakkal. Főszereplő a kis Jackie Coogan.)

Hétfőn d. e. 11-kor: Malec cow-boy. (Gyermek-matiné, 15 és 10 lejes helyárrakkal.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Szevillai borbély.

Vasárnap este: Az elveszett levél.

A színházi iroda közleményei:

Fráter Loránd nótáestéje:

a husvétai ünnepek harmadik napján este fél 7 órakor

Igen kedves husvétai ajándékkal szolgál a magyar színház a közönségnek. A magyar nótá vándor apostola: Fráter Loránd, aki néhány héttel ezelőtt valóságos elragadtató és megbabonázó a közönséget daljaival, muzsikájával, egy napra Kolozsvárra érkezik, hogy felejtethetetlen órákat szerezzen Kolozsvár magyarságának.

A Fráter Loránd nótá-estéje kedden lesz, félhét órai kezdettel. Körösi Dudas bandája fogja kísérrni megint Fráter Lorándot.

Különösen hangsúlyozzuk és felhívjuk arra a közönség figyelmét, hogy ezuttal a Fráter Loránd estét teljesen rendes helyárrakkal egyetlen banj emelés nélkül tartják meg.

A kedi Fráter Loránd nótá-estéje jegeit már árusítja a pénztár.

Yes! Párisban évek óta nem volt új operetnek olyan forró és tartós sikere mint a Yes-nek. Másfél év előtt mutat-ták be s olyan tomboló sikere volt, hogy pár hét múlva egy másik színházban is elő kellett adni, ahol parallel játszották naponta kétszer s még így is hetekkel előbb kapkodtak el minden jegyet minden előadásra. A legvénebb színházi rókák sem emlékeznek olyan sikerre, mint a Yes! arató t. Nem csoda, mert a szövege mulatságosabb, ötletesebb s amellet pikánsabb, mint a tghiresebb párisi bohózat, a zenéjét pedig az európai színpadok legdivat-sabb komponistája: Yvainq írta. A Yes! premiéreje Kolozsvárott szerdán este lesz. A Yes!-től színház az idei évad nagy slágere-ét várja. A Yes! rendezője Ihsz Aladár, karmestere Tó rök Emil. Főszereplői: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Kun Magda, Kőszegi Margit, Czoppán Flóri, Sóllyom Győző, Tompa-Béla, Ihsz Aladár, Leövey Leó, Selmeczi Mihály, Réthelyi Odón.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1929 március 28 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	324-3240	-	-	49250	8236	1108750	13681	6502750	1924
Newyork	108-15	51965	51965	2559	167825	57370	71130	3380	-
London	814-10	2523	2523	12421	81600	278487	34520	16406	48535
Páris	659-659	203130	203100	-	6750	224050	277875	13210	39087
Milano	882-682	272150	27210	134	881	30050	3723	17698	52362
Prága	49850	153990	153950	-	499	170025	210812	-	26
Budapest	2940-2940	90900	90900	-	2934	-	12300	56725	-
Begrád	-	91275	91275	-	894	1037	124850	5932	175
Bukarest	-	3050	3050	1520	-	3410	42325	2012	58
Varsó	1920	5830	5830	-	1850	643200	7973	378.75	-
Bécs	2368-2368	7305	7305	-	2365	80730	-	47495	-
Berlin	4005-4005	12330	12330	-	3991	1364230	16878	80175	-

Száz lej árfolyama: Zürich (zárlat) 309, Páris 1520 Budapest 94125, Bécs 42325, Prága 2012

ÖZÖNVIZ

Komédia három felvonásban

(Minden jog fenntartva)

Írta: H. Berger

Fordította: Szabó Imre

Lucy: Mintha misem történt volna!... Beszélj, kérlek, Dudi, vagy talán ne is beszélj, milyen csend van itt, milyen szent csend... Ők énekelnek, de kijöhetnek... nem akarom látni őket gyere-menjünk amoda, abba a szepareba, gyere... jössz?

Beer: Erigy csak jövök mindjárt utánad!

Lucy: Mondd, Dudi, szeretsz még?... Beer: Nagyon szeretlek, te drága... te édes, egyetlen Lucym... (Megcsókolja. A férfiak szeparejából ének hallatszik, jönnek kifelé.)

Mindnyájan, Lucy kivételével

O'Neil (az ajtó közelében rendez a menet): Uraim, egyik a másik után... így, így... tessék egyenesen állni. Így, most már rendben van. Bevonulunk a barba, mint egy cirkusz arénájába és mindnyájan elkialtjuk magunkat Caesar! morituri te salutant! Köszöntenek a holdak, akik feltámadtak sirjaikból. Eldaloljuk a kétségbeesés himnuszát. (Mindnyájan libasorba jönnek a színre és éneklük a borzalom dalát, mély szomorúsággal.)

Beer: Nem értem, kérem, mit jelent ez az innepélyesség és egyttal ez a különös szomorúság?

O'Neil: Hagyja csak, hogy én itt intézkedjem, mert különben ezek mind megőrülnek itt. (A többiek a megkezdett tempóban járják körül a fűtet, Charley groteszk néger táncot lejt, majd Phraser is beáll közéjük, Beer veri a taktust az asztalokon, majd nagy tumultus.) Uraim, töltsetek meg pezsgővel a poharakat, együnk, igyunk és gondoljuk el, hogy Noé bárkájának éttermében vagyunk és a hullámok hordják bennünket a tarajukon. (Esmét zajonganak, Phraser feláll egy székre.) Gentleman mister Phraser beszélni óhajt.

Phraser: Nem, uraim, nem akarok beszélni, csak közölni kívánom önökkel, hogy nagyon ki vagyok merülve: épügy mint önök és úgy vélem, hogy a felhalál ur (rámutat Nordlingra) fel fog üdíteni bennünket azzal, hogy el fog mondani egyet és mást legújabb találmányáról.

Nordling: Eh, kérem szóra sem érdemes!

Phraser: Ezt, kedves mister Nordling mi fogjuk megállapítani! Es ide figyeljen. En vállalom, hogy a találmányt realizálom. Itt áll O'Neil, a híres ügyvéd és ott ül Beer ur, a tehetséges kereskedő, aki gazdag és befolyásos, ezek mind hozzásegítik önt ahhoz, hogy érvényesüljön.

Nordling (ellágyulva): O, nagy Isten! Itt ott mifelénk, Svédországban tudnák, hogy hol vagyok most és hogy mi lesz még belőlem.

Streeton: Otthon, maguknál? O, otthon, otthon... Istenem, mi lehet otthon?!

Mindnyájan: O, otthon... otthon...

O'Neil: Uraim, ez így nincs jól. Ne otthonzunk, hisz mondtam már önöknek, hogy mindent el kell felejtenünk, mondtam, hogy a szív szavát el fogjuk hallgattatni Nem engedem meg a szentimentalizációt. Hé, Charley! Mi van a banán dallal? Azonnal gyujts rá!

Charley (énekl a yankee doodle-t.)

Nordling (ének közben): Azt akarják hogy beszéljek a találmányomról.

O'Neil: No, igen, persze, persze!

Phraser: Csönd legyen uraim! Halljuk!

Nordling: Hát kérem szépen, én már régebben sokat gondolkoztam egy olyan találmányon, egy ugynevezett lünettán...

Higgins: Igen, igen, színházi lornyonra gondol...

Nordling: Engedelmet kérek, ne tessék zavarni. En lünettát mondtam, ez egy igen nagy horderejű dolog, amivel az ember le tudja hozni tükrök és üveglencsék segítségével a holdat és csillagokat az égről.

Beer: Mi a fenét, a holdat és csillagokat?

Phraser: Lehozza a csillagokat? (Gyöngéden.) Kicsi csillagcskákat? Na gyon jó! No hát, ez egy fényes ötlet! De, kérem, nekem úgy rémlik, mintha a lünettát már fel is találták volna.

O'Neil: Dehogyan találták, ön a teleszkópra gondol!

Phraser: Á, yes, úgy van, tévedtem.

Nordling: En úgy terveztem a dolgot, hogy készítettünk egy hatalmas spektroszkópot, ezzel lemérjük a hold, vagy a Mars sugarait egy tükrör alá, azután újabb műszerekkel lehozzuk az égitest képét egy másik spektroszkópba, amely valamivel nagyobb lesz az elsőnél. Es így tovább, felszerelnék egy spektroszkópot és egy tükröt, egy spektroszkópot és egy tükröt. Ez így menne uraim, mindaddig, amíg meglátánk a hold és a Mars lakóit, ahogy ott fent élnek és éldegélnek, látnánk az épületeiket, a lovaikat, a színházukat, talán az autóikat is, uraim. Megértették, mit akarok? Spektroszkópot és tükröt, spektroszkópot és tükröt.

Phraser: Nem tudja? A találmányok nem arra valók, hogy megelőzzék egymást. Nagyon jó dolog, egészen biztosan kitünő dolog, csak kár, hogy nem értem.

Charley: Kérem, mister, ön biztosan tudja, hogy fent a Marsban lovak is vannak?

Phraser: Minden valószínűség szerint.

Streeton: Miről beszélnek ezek az emberek, Charley?

Higgins: Uraim, hát ez nagyszerű, ez fényes dolog, egyszerűen tüneményes és csudás valami. Visszaemlékszem, kérnem szépen, hogy játszottunk egy híres drámát hat képben. A címe pedig ezvolt: Utazás a holdba, valami Jules Vernétől és ebben a darabban már volt egy diszletünk spektroszkóppal. Hát kérem, kedves Nordling barátom, (mélyen elérzékenyülve) ön egy zseniális ember az kétségtelen, mert megvalósítja azt, amit böcs Akiba mondott egy hor, hogy tudniillik nincs semmi új az ég alatt.

Nordling: De bocsásson meg, az a diszlet dolog egészen más és semmi köze sincs az én találmányomhoz.

O'Neil: Mondja kérem, kíséreltezt már vele?

Nordling: Hogyne, kérnem szépen. Belenéztem a holdba, egyszer egy na-

gyító üvegen egyszer pedig egy bekor-mozott üveglapon.

Beer: Nos és mit látott?

Nordling: Mit is láthattam? Az ilyen primitív műszerekkel az ember nem láthat egyebet, mint ködöt és sötétséget. A találmányom pedig arra való, hogy eloszlassa a ködöt és hozzá az emberi sötétséget.

Beer (feltűnés nélkül távozik.)

O'Neil: Hát én jó ötletnek tartom a találmányt, mondhatnám, poétikus ötletnek. A csillagok olyan távol vannak tőlünk és milyen megható is az a gondolat, hogy lehozzuk ide magunkhoz a képüket. Egészen kedves, mondhatnám megható dolog. Amj pedig a szabadalmat illeti, mondhatom önöknek, uraim, szereztem már szabadalmat sokkal nagyobb marhaságokra is. (Mennydörgés és villámcsapás kívülről. Mindnyájan aggódva felállanak.) Uraim, uraim, hallgassanak meg, beszédet óhajtók intézni magukhoz.

Mindnyájan: Halljuk a beszédet!

O'Neil: Elég fontos témám van a beszédhez, amely engem mindig nagyon élesen foglalkoztatott és nem találok jobb alkalmat a téma előmondására, mint a mostanit. Kérem, uraim, foglaljanak helyet mindnyájan. Ön is, mister Streeton...

Phraser: Egy törvényszéki tárgyalás benyomását teszi ez az egész rendezés.

(Folyt. köv.)

Pár nap múlva megjelenik!

Zsidó dalok

Eisikovits Miksa szerzeményei

Előjegyezhető az „UJ KELET” könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékeve van. Előjegyzési hírek díja 250 lej.

Str. Mărăsesti (volt Krizbai-utca) 24. Irtatt ujjonnan épült 1, 2, 3 szobás komfortos lakások május 1-ére kiadók. Értekezni Str. Răpu (volt Kötő-utca) 3. Konkolyánál, vagy Ullmann virágüzletben Primăria mellett.

Kiadó

irodának alkalmas 3 egymásba nyíló szoba belvárosban. Értekezni Kassalnál, Hotel Central.

Fiatl **בדוק וברוק** שווי כי יו עם מדיק זו יס, azonnalra állást keres. Falura is elmegy. Cim a kiadóban.

Makulaturapapír eladó az Uj Kelet kiadóhivatalában.

Uj könyvek

(Szépirodalom)

Arlen: Ifju szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108
Anet Claude: A tulsó parton	153
Cherbuliez: Holdenis Meta	102
Delmont: Város a tenger alatt	190
Dekobra: Guruló Vénusz	136
Erős René: Pandy György ifjúsága	204
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	136
Locke: Uri csavargó	170
Mathersy Helén („Jön a rozson át” szerzője): Győzelmes Vénusz	25
Courths Mahler: Szind Dóra	68
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	25
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	102
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	119
Sardou Victoria: Teodora Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	156
Wassermann: A lángész	255

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugeniacsászárno vallomásai	160
Benott: Szerelmes ellen-ségek	160

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özevegvények emlékiratai

A legérdekesebb regényvel vetteknek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előtünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztévő	153
Wallace: A halál angyala	163

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falus verebek	136
Pöhlényék	136
Bor	102
Fehér Anna	102

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkeszfiu utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289
Akeresztényegház	272

Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a szípkorkázon ötletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.

Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.

Moinár Antal legújabb zenekönyvei:

Zenekultúra	ára 187 lei
Jazz-band	119

Schildof: Spanyol nyelvtan	ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár	122
Complet spanyol szótár	272

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

SZERKES
Ejeli
KIADÓH
Str
ELŐFIZET
Egész
lév
Negy
Egy h

X (vfi
1929
* 6689

Kerek tiz
hogy megol
kedesügi m
noknak lemo
kétségtelen
neu tagja
négyheti sa
jára bocsitot
trom, amely
bátja Alevra
katlan bizar
kus formáká
hét letelje
foglalja el is
várdon lév
süppedő fotó
csösen ragas
mánya: lösz
revient toujo
felettebb mer
és halui végz
bornok vissza
rek és gázma
vasuti kisiklá
nak körüjötté
ség koncentri
többé az öreg
Meglepetéss
jött, mint ah
megy Midő
jövét felolvas
viselői előtt
Alevra taborn
egy benfentes
fel csodálkoz
leteltemél ez
Alevra taborn
kopasz, szürk
kedélyesen job
és akinék orra
deket megélt
tesek, a dolgo
tők róla, hogy
zeckar főnök
kiváló katonat
Igen, ez
tekolesügi m
véleük, hogy
magasal, k
gatta volna, h
ben tántortá
kedé-ügy-k éi
szajlás törté
és hozzáférhet
Alevrál rova
távrolról sem
ahogyan az ró
Nyilt titok vo
magát befolya
zelmű és szell
ténnetett meg
teneatis amicit
korúány alatt
utisok fölött
propaganda és
való részvétel
Azt is beszé
dése alatt lib
nyák különb
mint valaha,
berális igazga
gan működhet
utasok f=stés
mány eljen z
mélyzetét, am
hivőknek egy
Természetes
sulyos eléged
nemzeti paras
sögből és egy